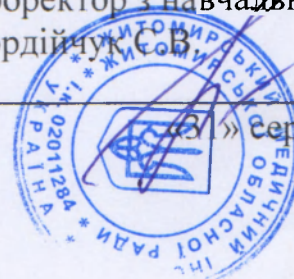

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра «Сестринська справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи
Гордійчук С.В.

» Серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КЛІНІЧНЕ МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

2021 рік

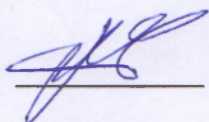
Робоча програма навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» для здобувачів вищої освіт галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.
«27» серпня 2021 року.

Розробник: Чугрієв А.М. –доктор медичних наук, асистент кафедри «Сестринська справа».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Сестринська справа»

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Завідувач кафедри

д.м.н., професор Заболотнов В.О.

Схвалено методичною радою «Житомирський медичний інститут» ЖОР, для здобувачів вищої освіт галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Узгоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Екстрена медицина»

Гарант ОПП

к.мед.н. Можарівська А.А.

Голова

Гордійчук С.В.

Перезатверджено

« ____ » _____, 20 ____ р.

« ____ » _____, 20 ____ р.

« ____ » _____, 20 ____ р.

1. Мета вивчення дисципліни

Основною метою медичної освіти в Україні є підготовка висококваліфікованого медичного працівника, який буде відповідати рівню розвитку сучасної медицини і вимогам суспільства. Формування компетентного спеціаліста – багатогранний процес, основною метою якого є впровадження Стандартів вищої освіти.

Метою навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в акушерстві та гінекології» є впровадження сучасних освітніх стандартів, що дозволяє формувати професійного компетентного спеціаліста (парамедик), який здатний ефективно і продуктивно мислити, застосовувати знання у практичних ситуаціях, бути комунікабельним і працювати в команді, своєчасно приймати правильні рішення, надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах, оцінювати вплив небезпечних чинників щодо розвитку ускладнень в акушерстві.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки молодшого спеціаліста дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Компетентнісний потенціал предмета та результати навчання

Загальні:

- здатність навчатися та самонавчатися
- здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою
- здатність діяти на підставі етичних суджень
- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел
- здатність застосовувати знання на практиці
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність
- здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей
- здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
- відповідально ставитися до завдань і обов'язків.

Спеціальні (фахові):

- здатність оцінити місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку
- здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів
- здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію
- здатність надати екстрену медичну допомогу при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах
- здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту
- здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції,

ін'єкції; забезпечувати внутрішньокістковий та периферичний внутрішньовенний доступи

- здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби
- здатність зупиняти кровотечі прямим тиском, тампонуванням та за допомогою механічних засобів для зупинки кровотечі
- здатність передавати до відділення екстреної медичної допомоги інформацію про процес надання медичної допомоги пацієнту на місці події та протягом транспортування до відділення, при необхідності допомагати персоналу відділення екстреної медичної допомоги
- здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

1.1 Обсяг дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS-3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 223 «Медсестринство» Спеціалізація: «Екстрена медицина»	Рік підготовки:
Змістових модулів - 2		2-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр 4-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних-48 самостійної роботи студента - 42	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		14 год.
		Практичні
		34 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
42 год.		
		Вид контролю: ПМК

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання -48год /42год. (53,3%/46.7%).

1.2 Статус дисципліни

Обов'язкова

1.3 Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

- ґрунтується на попередньо вивчених дисциплінах: «Анатомія людини», «Медична хімія», «Фізіологія», «Історія медицини та медсестринства», «Основи правознавства», «Мікробіології з імунологією».

- інтегрується з такими дисциплінами: «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство в хірургії», «Медсестринство у внутрішній медицині», «Медична та соціальна реабілітація», «Дерматологія та венерологія», «Офтальмологія», «Отоларингологія», «Анестезіологія та реаніматологія».

- закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та умінь з циклу дисциплін професійної і практичної підготовки бакалавра.

1.4 Очікувані результати навчання

- Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень
- знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки
- знати і розуміти принципи інфекційної безпеки, збереження здоров'я при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур при переміщенні та транспортуванні постраждалого/пацієнта

- знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків.
- з абсолютною точністю продемонструвати методики введення лікарських засобів
внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно, довенно (в периферичні і центральні вени), внутрішньокістково
- продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов
- провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів.

1.5 Критерії оцінювання результатів навчання Модуль 1

Поточне тестування та самостійна робота								І Д Р С	ПМК	Сума	Середній рейтинг модулів (залік)
Модуль 1											
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					4	40	100	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
7	7	7	7	7	7	7	7				
56											

Конвертаційна шкала для оцінювання тем модуля при поточному контролі

Вагомість теми в балах:

56 балів : 8 = 7 балів

ІДРС – 4 бали

«5» - 7 балів

«4» - 6 балів

«3» - 5-4 бали

«2» -3 і менше балів

Підсумковий модульний контроль:

«5» - 36 – 40 (90 – 100%)

«4» - 29 – 35 (74 -89%)

«3» - 24 – 28 (60 – 73%)

«2» - 1 - 23 (1 – 59%)

Алгоритм побудови рейтингової шкали поточного та підсумкового модульного контролю

- максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – 8;
- максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{8} = 8 \times 7 + 4 \text{ б. (ІДРС)}$$

4 бали, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивченні модуля - 7 балів .

«5» - 7 балів

«4» - 6-5 балів

«3» - 4 бали

«2» -3 і менше балів

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю – 32 бали.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті - 2 бали.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні

види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку - 4 бали. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

№ з/п	Форми контролю	Засвоєння теоретичних знань	Формування практичних вмінь	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1.	Поточний контроль				
	Заняття 1	1	4	2	
	Заняття 2	1	4	2	
	Заняття 3	1	4	2	
	Заняття 4	1	4	2	
	Заняття 5	1	4	2	
	Заняття 6	1	4	2	
	Заняття 7	1	4	2	
	Заняття 8	1	4	2	
	Разом	8	32	16	4
		60			
2.	Підсумковий модульний контроль	40			
3.	Разом сума балів за засвоєння модуля	100			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
---------------	--------	-------------------------------

всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1.6 Засоби діагностики результатів навчання

1. ПМК (дисципліна «Клінічне медсестринство в акушерстві та гінекології»).

2. Програма навчальної дисципліни Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Клінічне медсестринство в гінекології.

Тема 1. Методика обстеження гінекологічних хворих. Запальні захворювання жіночих статевих органів.

Тема 2. Менструальний цикл та його порушення. НДД.

Тема 3. Невідкладні стани в гінекології.

Змістовий модуль 2. Клінічне медсестринство в акушерстві.

Тема 4. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності.

Тема 5. Пологи. Перебіг. Ведення.

Тема 6. Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання.

Тема 7. Невиношування вагітності. Гіпертензивні розлади під час вагітності.

Тема 8. Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологовий травматизм.

Тема 9. ПМК.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.Методика обстеження гінекологічних хворих. Запальні захворювання жіночих статевих органів.

Лекція.

Визначення гінекології як науки. Історія розвитку гінекології в Україні.

Організація гінекологічної допомоги в місті та сільській місцевості. Лікувально-профілактичні заклади для надання амбулаторної допомоги — жіноча консультація, денні стаціонари, ФАПи, лікарські амбулаторії та стаціонарної допомоги — гінекологічні відділення лікарень.

Анамнез, його роль у визначенні діагнозу. Схема обстеження гінекологічних хворих: паспортні дані, скарги пацієнтки, їх деталізація; анамнез розвитку захворювання; анамнез життя; акушерсько-гінекологічний анамнез (менструальна, статева, дітородна та секреторна функції жінки). Об'єктивне обстеження — огляд загальний, обстеження молочних залоз і лімфатичних вузлів; обстеження живота. Спеціальне гінекологічне обстеження, огляд статевих органів, дзеркальний огляд, бімануальне обстеження, ректальне та ректо-абдомінальне обстеження.

Додаткові методи обстеження в гінекології: лабораторні — бактеріоскопічне, онкоцитологічне, кольпоцитологічне, бактеріологічне; інструментальні — біопсія, зондування порожнини матки, діагностичне вишкрібання порожнини матки, пункція черевної порожнини через задне склепіння піхви; апаратні — кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія, кульдоскопія, УЗО, рентгенологічні. Підготовка пацієнтки, інструментарію та матеріалів до проведення обстеження.

Загальні відомості про запальні захворювання жіночих статевих органів. Шляхи поширення інфекції в організмі. Запальні захворювання неспецифічної етіології: види збудників. Класифікація залежно від стадії перебігу (гострий,

підгострий, хронічний) захворювання та за локалізацією запального процесу (місцева та генералізована). Захворювання з місцевою локалізацією: бартолініт, вульвіт, кольпіт, ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт.

Клінічна картина. Методи діагностики неспецифічних запальних процесів. Принципи лікування.

Загальні відомості про запальні захворювання жіночих статевих органів. Шляхи поширення інфекції в організмі. Запальні захворювання неспецифічної етіології: види збудників. Класифікація залежно від стадії перебігу (гострий, підгострий, хронічний) захворювання та за локалізацією запального процесу (місцева та генералізована). Захворювання з місцевою локалізацією: бартолініт, вульвіт, кольпіт, ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт.

Генералізовані форми інфекцій: розлитий перитоніт, бактеріально-септичний шок, септицемія, септикопемія.

Клінічна картина. Методи діагностики неспецифічних запальних процесів. Принципи лікування.

Навчальна практика

Тема: «Методика обстеження гінекологічних хворих. Запальні захворювання жіночих статевих органів.»

Заняття проводять у гінекологічному відділенні та жіночій консультації.

Ознайомлення з обладнанням, особливостями роботи відділень. Обстеження гінекологічних хворих — збирання анамнезу, проведення загального об'єктивного обстеження та спеціальних методів обстеження, участь у проведенні апаратних та інструментальних методів обстеження.

Вивчення інструментів для зондування порожнини матки, фракційного діагностичного вишкрібання, біопсії, пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви. Ознайомлення з апаратними методами обстеження гінекологічних хворих: УЗО, кольпоскопія.

Асистування під час проведення малих гінекологічних операцій.

Проведення обстеження хворих із запальними захворюваннями жіночих статевих органів.

Розв'язування ситуаційних задач та аналіз клінічних ситуацій.

Практичні навички:

- збирання анамнезу;
- огляд статевих органів;
- дзеркальний огляд;

— бімануальне обстеження.

Самостійна робота.

- Вірусні захворювання жіночих статевих органів. Бактеріальний вагіноз. Клінічна картина, діагностика, принципи лікування.

2. Менструальний цикл та його порушення

Лекція.

Фізіологічний менструальний цикл: поняття про яєчниковий, матковий та піхвовий цикли. Циклічні зміни в організмі жінки, ознаки. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Жіночі статеві гормони, вплив на організм жінки. Поняття про гіпоталамічний та гіпофізарний цикли. Яєчниковий цикл: фази, тривалість, вплив гормонів. Симптоми овуляції. Утворення жовтого тіла (менструації, вагітності), його значення.

Матковий і піхвовий цикли, сучасні методи дослідження. Особливості гігієни жінки під час менструації, у період статевої зрілості.

Види порушень менструального циклу.

Аменорея — справжня та несправжня, первинна та вторинна, фізіологічна та патологічна. Діагностика. Принципи лікування.

Аномальні маткові кровотечі. Ювенільні та клімактеричні кровотечі. Альгодисменорея. Діагностика, принципи лікування хворих з порушенням менструального циклу.

Навчальна практика

Тема: «Менструальний цикл та його порушення. НДД.»

Заняття проводять у жіночій консультації, гінекологічному відділенні пологового будинку.

Обстеження пацієнок з різними формами порушення менструального циклу, догляді за ними.

Розв'язування ситуаційних задач.

Практичні навички:

- вимірювання базальної температури;
- підготовка жінки та інструментів до роздільного вишкрібання слизової оболонки шийки і тіла матки;
- надання невідкладної долікарської допомоги при АМК.

Самостійна робота.

- Менструальний цикл

3. Невідкладні стани в гінекології

Лекція.

Основні види гінекологічних захворювань, які потребують невідкладної допомоги.

Позаматкова вагітність: причини, класифікація, діагностика, клінічна картина, долікарська невідкладна допомога. Апоплексія яєчника: причини, клінічні форми, діагностика, тактика.

Перекрут ніжки кістоми яєчника: причини, клінічна картина, діагностика, невідкладна долікарська допомога. Травми зовнішніх статевих органів, перша медична допомога у разі ушкодження зовнішніх статевих органів, піхви, матки. Показання та протипоказання до транспортування хворих, які потребують невідкладної допомоги.

Навчальна практика

Тема: «Невідкладні стани в гінекології.»

Заняття проводяться у гінекологічному стаціонарі.

Участь в обстеженні хворих з ознаками гострого живота, маткової кровотечі, травмами. Оволодіння методами надання першої допомоги жінкам, які потребують невідкладної гінекологічної допомоги. Догляд за хворими.

Клінічний аналіз історій хвороб. Розв'язування ситуаційних задач.

Практичні навички:

- складання схема невідкладної допомоги у випадку гострого живота в гінекології;
- підготовка інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви.

Самостійна робота.

- Апоплексія яєчника.

4. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності.

Лекція.

Уявлення про фізіологію вагітності. Запліднення. Імплантація. Утворення та функції плаценти, оболонки, пуповини, навколоплідних вод. Основні шви, тім'ячка, розміри голівки. Зміни в організмі жінки під час вагітності. Критичні періоди вагітності.

Діагностика вагітності ранніх термінів. Сумнівні та імовірні (вірогідні) ознаки.

Діагностика вагітності пізніх термінів: достовірні ознаки вагітності. Методика обстеження вагітних: опитування, об'єктивне обстеження,

загальне та спеціальне акушерське обстеження.

Визначення положення, позиції, виду позиції, передлежання плода. Зовнішнє акушерське обстеження — прийоми Леопольда. Вислуховування серцебиття плода.

Сучасні лабораторні та додаткові методи дослідження в різні терміни вагітності.

Визначення терміну вагітності, декретної відпустки, дати пологів. Обстеження вагітної під час взяття на облік. Ведення вагітної в жіночій консультації.

Навчальна практика

Тема: «Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності.»

Заняття проводяться в кабінеті доклінічної практики, жіночій консультації, відділенні патології вагітності.

Збирання анамнезу, ознайомлення з оглядом вагітних, вимірювання зовнішніх розмірів таза, висоти стояння дна матки та окружності живота, вислуховування серцебиття плода.

Визначення терміну вагітності, дати декретної відпустки та пологів.

Визначення положення, позиції та передлежання плода. Ознайомлення з патронажем вагітних.

Практичні навички:

- вимірювання окружності живота;
- вимірювання висоти стояння дна матки;
- вислуховування серцебиття плода;

визначення положення, позиції, передлежання плода;

Самостійна робота.

- Фізіологія вагітності.
- Діагностика вагітності.

5. Пологи. Перебіг. Ведення.

Лекція..

Визначення термінів “пологи” та “нормальні пологи”. Сучасний погляд на причини настання пологової діяльності. Провісники пологів. Періоди пологів та їх тривалість. Пологові сили. Перебіг I періоду пологів. Уявлення про нижній сегмент, контракційне кільце. Своєчасність відходження навколоплідних вод. Зовнішні ознаки відкриття шийки матки.

Ведення I періоду пологів.

Перебіг II періоду пологів. Врізування та прорізування голівки плода.

Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.

Ведення II періоду пологів. Ручна допомога при нормальних пологах.

Перебіг III періоду пологів. Механізм відокремлення плаценти та народження посліду.

Активне ведення III періоду пологів. Ознаки відділення плаценти. Уявлення про фізіологічну кровотрату. Огляд плаценти на її цілість. Первинний туалет новонародженого.

Навчальна практика.

Тема: «Пологи. Перебіг. Ведення.»

Заняття проводяться у кабінеті доклінічної практики.

Відпрацювання методики акушерського обстеження, біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання, прийом пологів на фантомі, проведення первинного туалету новонародженого на ляльці, визначення на фантомі ознак відшарування плаценти та проведення методики активного ведення III періоду пологів.

У пологовому будинку, акушерському стаціонарі студенти приймають та проводять санітарне оброблення роділь, спостерігають у пологових палатах за їх загальним станом, вислуховуванням серцебиття плода, динамікою пологових сил, наданням ручної допомоги при нормальних пологах.

Визначення ознак відокремлення посліду. Участь у визначенні цілості плаценти, кровотрати під час пологів, проведенні первинного туалету новонародженого.

Практичні навички:

- відпрацювання біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання;
- підрахунок і оцінювання переймів;
- зовнішнє акушерське обстеження;
- вислуховування серцебиття плода;
- приймання пологів на фантомі;
- ознаки відокремлення посліду;
- оцінювання кровотрати під час пологів;
- огляд посліду на цілість;
- проведення первинного туалету новонародженого;
- активне ведення III періоду пологів.

Самостійна робота.

- Пологи. Перебіг. Ведення.
- Біомеханізм пологів при передньому виді потиличного передлежання.
- Ведення пологів при тазовому передлежанні.

6. Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання.

Лекція.

Загальне уявлення про післяпологовий період (ранній, пізній). Зміни в організмі породіллі. Догляд за породіллею. Ускладнення, які найчастіше виникають у післяпологовий період.

Гнійно-септичні післяпологові захворювання. Збудники. Шляхи проникнення. Класифікація септичних післяпологових захворювань. Клінічна картина. Діагностика та принципи лікування захворювань кожного етапу. Післяпологовий лактаційний мастит.

Навчальна практика.

Тема: «Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання.»

У пологовому блоці студенти спостерігають за породіллею в ранній післяпологовий період: оцінюють загальний стан породіллі, спостерігають за скороченням матки, виділеннями зі статевих шляхів.

У післяпологових відділеннях студенти ознайомлюються з режимом відділення, беруть участь в огляді породіль, проведенні туалету породіль, оцінюють загальний стан породіль, ступінь інволюції матки.

Практичні навички:

- контроль крововтрати.
- оцінювання стану інволюції матки.
- проведення догляду за швами на промежині.

7. Невідкладні стани в акушерстві.

Лекція.

Уявлення про гестози. Сучасні теорії виникнення. Класифікація. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Форми, що рідко трапляються. Клінічний перебіг, сучасні методи діагностики. Принципи ведення та лікування гестозів. Показання до переривання вагітності.

Особливості надання першої допомоги при тяжких формах гестозів. Показання до передчасного розродження. Профілактика гестозів.

Кровотечі в першій половині вагітності. Причини мимовільного аборта. Клінічні стадії. Тактика.

Кровотечі в другій половині вагітності. Передлежання плаценти,

передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: причини, клінічні прояви, ускладнення, невідкладна допомога. Кровотеча під час пологів та в ранній післяпологовий період.

Уявлення про пологовий травматизм. Класифікація. Загроза розриву промежини: діагностика, тактика.

Розрив матки. Причини. Класифікація. Клінічна картина загрози розриву матки, розриву матки, що розпочався, розриву матки, що відбувся. Невідкладна допомога.

Навчальна практика.

Тема: «Невиношування вагітності. Гіпертензивні розлади під час вагітності.»

Проводиться в жіночій консультації, гінекологічному відділенні, відділенні патології вагітності та в палаті інтенсивної терапії.

Спостереження за проведенням штучних абортів, обстеженням вагітних з невиношуванням і переносуванням, із гіпертензивними розладами під час вагітності, принципами лікування ранніх і пізніх гестозів.

Спостереження за наданням допомоги вагітним із тяжкими формами пізніх гестозів.

Практичні навички:

- схема надання невідкладної медичної допомоги при аборті в розпалі;
- схема надання невідкладної медичної допомоги при тяжких формах пізніх гестозів.

Навчальна практика.

Тема: «Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологовий травматизм.»

Заняття проводяться в жіночій консультації, пологовому будинку.

Ознайомлення з виявленням жінок із чинниками ризику виникнення кровотеч, обстеженням вагітних із передлежанням плаценти, передчасним відшаруванням нормально розташованої плаценти.

Спостереження за веденням III періоду пологів та раннього післяпологового, накладанням швів при травмах пологових шляхів, проведення контролю крововтрати.

У кабінеті доклінічної практики на фантомі відпрацьовують техніку ручного відокремлення плаценти та ручного обстеження порожнини матки.

Практичні навички:

- складання схем надання допомоги при масивній кровотечі;
- схема невідкладної медичної допомоги в разі загрози розриву матки.

Самостійна робота.

- Акушерські кровотечі.
- Ручне відшарування плаценти і виділення посліду.
- Ручне обстеження порожнини матки.

2.1 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6

Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Клінічне медсестринство в гінекології.					
Тема 1. Методика обстеження гінекологічних хворих. Запальні захворювання жіночих статевих органів.	10	2	4	-	4
Тема 2. Менструальний цикл та його порушення. НДД.	10	2	4		4
Тема 3. Невідкладні стани в гінекології.	10	2	4	-	4
Змістовий модуль 1. Клінічне медсестринство в акушерстві.					
Тема 4. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності.	14	2	4	-	8
Тема 5. Пологи. Перебіг. Ведення.	18	2	4	-	12
Тема 6. Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання.	6	2	4	-	
Тема 7. Невиношування вагітності. Гіпертензивні розлади під час вагітності.	20	2	4		
Тема 8. Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологовий травматизм.			4		10
Тема 9. Підсумковий модульний контроль.	2		2		
Разом	90	14	34	-	42

2.2 Тематичний план лекцій

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика обстеження гінекологічних хворих. Запальні	2

	захворювання жіночих статевих органів.	
2	Менструальний цикл та його порушення. НДД.	2
3	Невідкладні стани в гінекології.	2
4	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності.	2
5	Пологи. Перебіг. Ведення.	2
6	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання.	2
7	Невідкладні стани в акушерстві.	2
	Разом	14

2.3 Тематичний план практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика обстеження гінекологічних хворих. Запальні захворювання жіночих статевих органів.	3
2	Менструальний цикл та його порушення. НДД.	3
3	Невідкладні стани в гінекології.	4
4	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності.	4
5	Пологи. Перебіг. Ведення.	4
6	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання.	4
7	Невиношування вагітності. Гіпертензивні розлади під час вагітності.	4
8	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологовий травматизм.	4
9	ПМК	2
	Разом	34

2.4 Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вірусні захворювання жіночих статевих органів. Бактеріальний вагіноз. Клінічна картина, діагностика, принципи лікування.	4
2	Менструальний цикл.	4
3	Апоплексія яєчника.	4
4	Фізіологія вагітності.	4
5	Діагностика вагітності.	4
6	Біомеханізм пологів при передньому виді потиличного передлежання.	4
7	Пологи. Перебіг. Ведення.	4
8	Ведення пологів при тазовому передлежанні.	4
9	Акушерські кровотечі.	4
10	Ручне відшарування плаценти і виділення посліду.	4
11	Ручне обстеження порожнини матки.	2
	Разом	42

Методи навчання

На лекційних заняттях: розповідь, пояснення, демонстрація, спостереження, бесіда.

На практичних заняттях: робота в групах, проблемне навчання, рольові ігри, розв'язування ситуаційних задач, робота над тестами.

Самостійна робота студента : реферати, повідомлення, науково-пошукові, дослідницькі проекти.

3. Форма поточного та підсумкового контролю

1. Усне опитування.
2. Тестовий контроль.
3. Програмований контроль.
4. Підсумковий модульний контроль.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Збирання анамнезу.
2. Огляд шийки матки за допомогою дзеркал.

3. Проведення бімануального дослідження.
4. Підготовка набору інструментів для вишкрібання порожнини матки.
5. Проведення зовнішнього акушерського дослідження (чотири прийоми Леопольда-Левицького).
6. Вислуховування серцебиття плода.
7. Вимірювання ОЖ, ВСДМ.
8. Огляд шийки матки за допомогою піхвового дзеркала.
9. Визначення терміну пологів і терміну декретної відпустки.
10. Визначення тривалості переймів і пауз між ними.
11. Підготовка роділлі до пологів.
12. Підготовка парамедика до приймання пологів.
13. Приймання пологів (на фантомі) при головному передлежанні.
14. Первинний туалет новонародженого, оброблення пуповини.
15. Профілактика бленореї новонароджених.
16. Виявлення ознак відокремлення плаценти.
17. Проведення зовнішніх прийомів виділення плаценти.
18. Огляд посліду на цілість та наявність додаткових часточок.
19. Визначення кровотрати в послідовий і ранній післяпологовий періоди.
20. Проведення профілактики кровотечі в III період пологів.
21. Методи зупинення кровотечі в ранній післяпологовий період.
22. Застосування на фантомі техніки ручного дослідження порожнини матки, відокремлення посліду, зовнішньо-внутрішнього масажу матки на кулаці.
23. Застосування техніки допомоги за Цов'яновим при чисто сідничному передлежанні.
24. Складання набору до надання невідкладної допомоги при тяжких формах гестозу.
25. Активне ведення III періоду.
26. Надання невідкладної медичної допомоги при кровотечах під час вагітності.
27. Надання невідкладної медичної допомоги при кровотечах під час третього періоду пологів.
28. Надання невідкладної медичної допомоги при кровотечах в I ранньому післяпологовому періоді.
29. Надання невідкладної медичної допомоги в разі загрози розриву матки.
30. Підготовка інструментів для пункції черевної порожнини через задне склепіння піхви.
31. Надання невідкладної медичної допомоги при аномальній матковій кровотечі.
32. Надання невідкладної медичної допомоги у випадку гострого живота в гінекології.

4. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

Загальне акушерство: підручник / За ред. В.О. Заболотного, В.В. Камінського, В.Є. Радзінського, І.М.Костіна,— К.: Сім Кольорів, 2020

Акушерство: підручник / За ред. Б.М.Венцківського, Г.К. Степанківської, М.Є. Яроцького — К.: Медицина, 2014.

Акушерство і гінекологія: У 2 кн. / За ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — К.: ВСВ “Медицина”, 2014.

Акушерство та гінекологія: У 4 т. – Т. 1: Акушерство / За ред.. В.М. Запорожана – К.: Медицина, 2013.

Медсестринство в акушерстві: навч. посіб. /М.Б. Шегедин та ін. – Вінниця: Нова Книга, 2015.

Основи перинатальної медицини: навч. посіб. /М. О.Щербина, О. О. Кузьміна. - К. : ВСВ "Медицина", 2017.

Патологічне акушерство і оперативне:підручник/Самойленко В.Б., Назарова І.Б., Шембелев І.Г., Муштенко Н.П. — К.: Медицина, 2014.

Практикум з фантомного акушерства: навч. посіб. / П. В. Яворський, В. Й. Шатило, Т. І. Яворська. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : ВСВ "Медицина", 2017.

Фізіологічне акушерство: підручник / І. Б. Назарова, В.Б.Самойленко. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : ВСВ "Медицина", 2018.

Електронний ресурс : Хміль С.В., Кучма З.М., Романчук Л.М. Акушерство:підручник – Тернопіль:Укрмедкнига, 2014

Допоміжні

Акушерство: підручник / За ред. Б.М.Венцківського, Г.К. Степанківської, М.С. Яроцького — К.: Медицина, 2014.

Акушерство і гінекологія: У 2 кн. / За ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — К.: ВСВ “Медицина”, 2014.

Акушерство та гінекологія: У 4 т. – Т. 1: Акушерство / За ред.. В.М. Запорожана – К.: Медицина, 2013.

Медсестринство в акушерстві: навч. посіб. /М.Б. Шегедин та ін. – Вінниця: Нова Книга, 2015.

Основи перинатальної медицини: навч. посіб. /М. О.Щербина, О. О. Кузьміна. - К. : ВСВ "Медицина", 2017.

Патологічне акушерство і оперативне:підручник/Самойленко В.Б., Назарова І.Б., Шембелев І.Г., Муштенко Н.П. — К.: Медицина, 2014.

Практикум з фантомного акушерства: навч. посіб. / П. В. Яворський, В. Й. Шатило, Т. І. Яворська. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : ВСВ "Медицина", 2017.

Фізіологічне акушерство: підручник / І. Б. Назарова, В.Б.Самойленко. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : ВСВ "Медицина", 2018.

Електронний ресурс : Хміль С.В., Кучма З.М., Романчук Л.М. Акушерство:підручник – Тернопіль:Укрмедкнига, 2014

